

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PEDAGOŠKI INŠTITUT

UNIVERZA NA LJUBLJANI
FACULTETA ZA PRAVO
EVROPSKI SKLAD

»Krepitev socialnih in državljanskih kompetenc strokovnih delavcev«

Le z drugimi smo

as. Iztok Štefanec

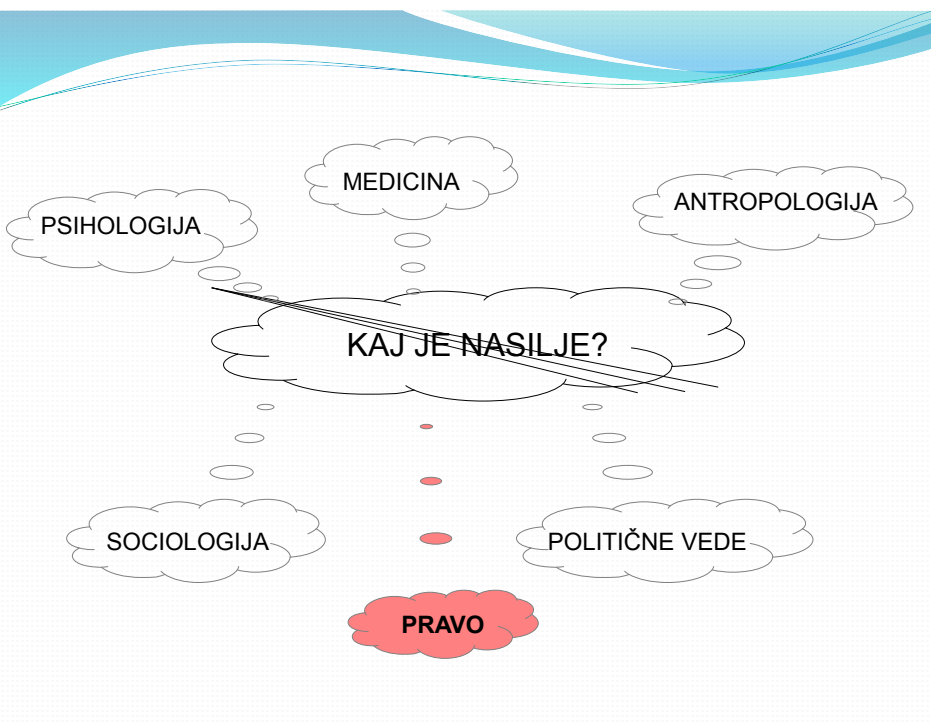
Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta

dr. Mojca Zdravec

Pedagoška fakulteta, zunanja sodelavka

Strategije preprečevanja nasilja: Pravo in nasilje v šoli Ničelna toleranca do nasilja

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

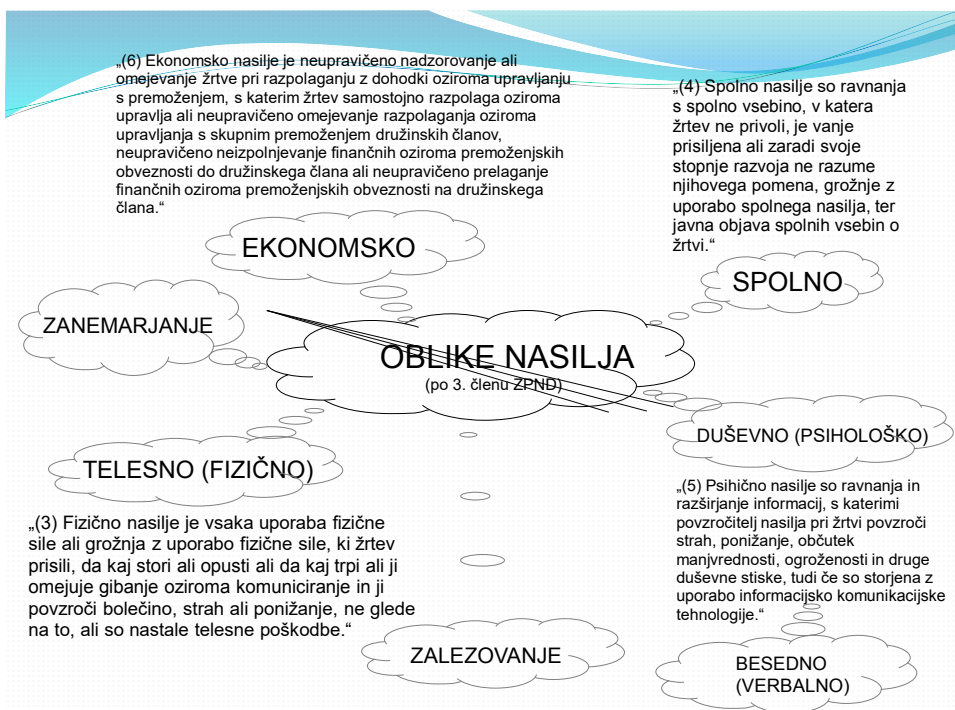

PРАВNA OPREDELITEV NASILJA

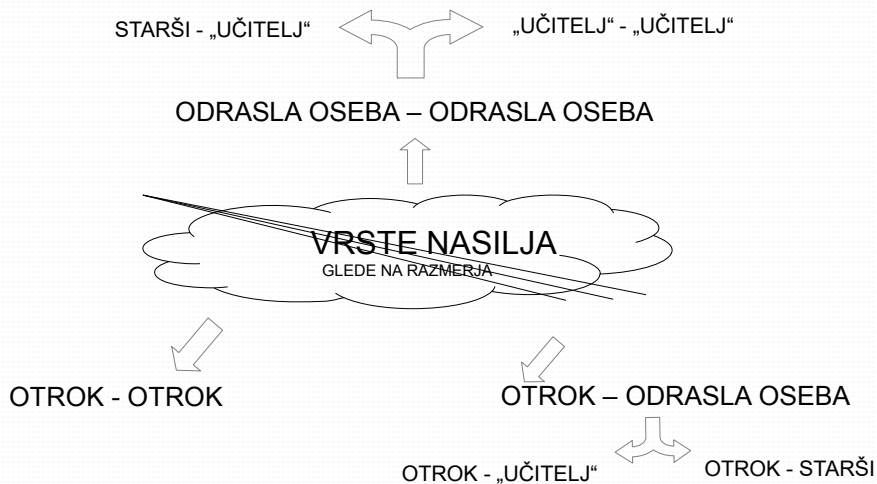
3. člen Zakona o preprečevanju nasilja v družini (ZPND):*

„(2) Nasilje je vsaka uporaba fizičnega, spolnega, psihičnega ali ekonomskega nasilja enega družinskega člana (v nadaljnjem besedilu: povzročitelj nasilja) proti drugemu družinskemu članu (v nadaljnjem besedilu: žrtev) oziroma zanemarjanje ali zalezovanje žrtve ne glede na starost, spol ali katerokoli drugo osebno okoliščino žrtve ali povzročitelja nasilja, in telesno kaznovanje otrok.“

* Uradni list RS, št. 16/08 in 68/16.

NASILJE V ŠOLI – ZAKAJ POSEBNA OBRAVNAVA?

NASILJE IN PRAVO

- + PRAVO PREPOVEDUJE RAZLIČNE OBLIKE NASILJA (IN GA OPREDELJUJE)
- + PRAVO OPREDELJUJE POSTOPKE V ZVEZI Z OBRAVNAVANJEM NASILJA
- + PRAVO OPREDELJUJE POSLEDICE NASILJA

PREPOVEDI NASILNIH RAVNANJ IN OPREDELITEV ODGOVORNOSTI

V ŠOLI:

npr. **Pravilnik o šolskem redu v srednjih šolah (2010):***

- 2. člen: dijak ima pravico do varnosti in zaščite pred vsemi oblikami nasilja
- 4. člen: v šoli je prepovedano psihično in fizično nasilje
- 9. člen: šola s preventivnim delovanjem ozavešča dijake o različnih vrstah nasilja
- 16., 17., in 18. člen: pravilnik ureja lažje, težje in najtežje kršitve.

Psihično in fizično nasilje predstavlja najtežje kršitve

SPLOŠNA PREPOVED ravnanj, ki jih lahko definiramo kot nasilje:

+ KAZENSKO PRAVNO VARSTVO (KZ-1 opredeljuje ravnanja, ki so prepovedana in vzpostavlja odgovornost za storilca takšnih ravnanj)

+ CIVILNO PRAVNO VARSTVO (OZ- prepoveduje povzročanje škode in odgovornost zanjo)

* Uradni list RS, št. 60/10.

PREPOVEDI NASILNIH RAVNANJ IN OPREDELITEV ODGOVORNOSTI

KAZENSKOPRAVNO VARSTVO – Kazenski zakonik (KZ-1)*

Nekatera kazniva dejanja, ki lahko pomenijo nasilje:

- povzročitev telesne poškodbe (122.-124. člen)
- sodelovanje pri pretepu (126. člen)
- prisiljenje (132. člen)
- zalezovanje (134a. člen)
- grožnja (135. člen)
- mučenje (135a. člen)
- nasilništvo (296. člen)
- neupravičeno slikovno snemanje (138. člen)
- razžalitev (158. člen)
- obrekovanje (159. člen)
- izsiljevanje (213. člen)
- posilstvo (170. člen)
- spolno nasilje (171. člen)
- javno spodbujanje sovraštva, naslja ali nestrpnosti (297. člen)
- nasilje v družini (191. člen)

*Uradni list RS, št. 50/12 –UPB, 6/16 – popr., 54/15 in 38/16.

PREPOVEDI NASILNIH RAVNANJ IN OPREDELITEV ODGOVORNOSTI

KAZENSKOPRAVNO VARSTVO – Kazenski zakonik (KZ-1)*

135. člen
(Grožnja)

„(1) Kdor komu, **zato** da bi ga ustrahoval ali vznemiril, **resno** zagrozi, da bo napadel njegovo **življenje** ali **telo** ali **prostost** ali uničil njegovo **premoženje velike vrednosti**, ali da bo ta dejanja storil zoper njegovo bližnjo osebo, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do šestih mesecev.

(2) Kdor stori dejanje iz prejšnjega odstavka proti dvema ali več osebam ali z grdim ravnanjem ali z orožjem, nevarnim orodjem, drugim sredstvom ali na tak način, da se lahko telo hudo poškoduje ali zdravje hudo okvari, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

(3) Pregon za dejanje iz prvega in drugega odstavka tega člena se začne na predlog.“

*Uradni list RS, št. 50/12 –UPB, 6/16 – popr., 54/15 in 38/16 (poudarki dodani).

PREPOVEDI NASILNIH RAVNANJ IN OPREDELITEV ODGOVORNOSTI

KAZENSKOPRAVNO VARSTVO - ODGOVORNOST

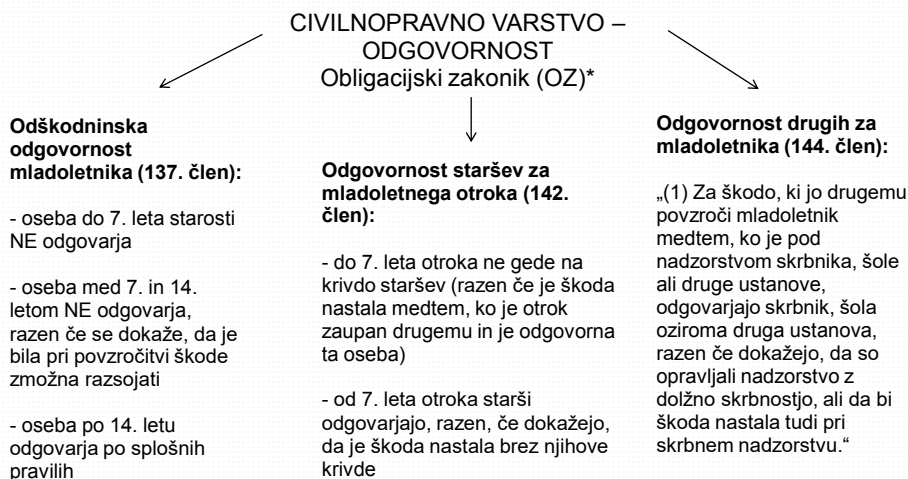
Pogoji:

- starost vsaj 14 let
- naklep (ali malomarnost)
- prištevnost
- storitev ali opustitev

Nekatera kazniva dejanja, kjer zakon vzpostavlja večjo odgovornost za osebe, ki jim je otrok zaupan (npr. učitelj, vzgojitelj itd.):

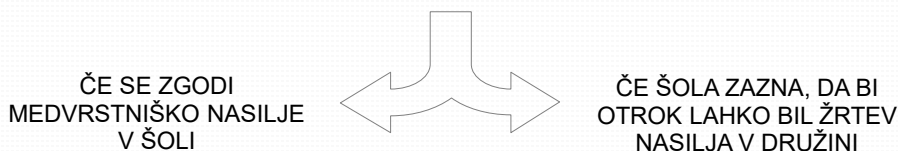
- spolni napad na osebo mlajšo od petnajst let (173. člen, 3. odstavek)
- kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja (174. člen, 2. odstavek)

PREPOVEDI NASILNIH RAVNANJ IN OPREDELITEV ODGOVORNOSTI

* Uradni list RS, št. 97/07 – UPB in 64/16 – odl. US.

POSTOPKI V PRIMERU ZAZNANEGA NASILJA

MEDVRSTNIŠKO NASILJE V ŠOLI

Navodila za obravnavo medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih*

- Navodila niso zavezujoč pravni akt, ampak le pripomoček, ki zaposlenim v vzgojno-izobraževalnih zavodih pomaga pri soočanju z nasiljem;
- Pripravila jih je Delovna skupina Zavoda RS za šolsvo, skupaj s priročnikom so bila izdana leta 2016;
- Opredelitev: „*Medvrstniško nasilje je vsaka oblika fizičnega, psihičnega, spolnega, materialnega ali spletnega nasilja, pri kateri se otrok, nad katerim vrstnik oz. vrstniki izvajajo nasilje, počuti ogroženo.*“**
- Navodila se ne uporabljajo le za otroke (mladoletnike), pač pa v primeru medvrstniškega nasilja tudi glede polnoletnih udeležencev izobraževanja;
- Opisuje tudi načela obravnave medvrstniškega nasilja.

*V nadaljevanju povzeto po: Lešnik Mugnaioni, D: Navodila s priročnikom za obravnavo medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih (ur. Tanja Novakovič), Zavod RS za šolstvo, Ljubljana 2016. (v nadaljevanju Navodila)

**Glej str. 7 Navodil.